

LAI CHÂU - 100 NĂM ĐẤU TRANH, XÂY DỰNG VÀ VỮNG BƯỚC ĐI LÊN TRONG GIAI ĐOẠN CÁCH MẠNG MỚI

NGUYỄN MINH QUANG *

Phát huy truyền thống lịch sử trăm năm kiên cường, anh dũng đấu tranh chống giặc ngoại xâm, dưới sự lãnh đạo của Tỉnh ủy và chính quyền tỉnh Lai Châu, nhân dân các dân tộc trong tỉnh đoàn kết một lòng chung sức xây dựng tỉnh phát triển ngày càng vững mạnh toàn diện.

LAI Châu là tỉnh miền núi cao, biên giới, là vùng đất có lịch sử phát triển lâu đời gắn với các giai đoạn dựng nước và giữ nước của dân tộc, và cũng là vùng đất giàu truyền thống cách mạng. Tỉnh là địa bàn sinh sống của 20 dân tộc anh em và có truyền thống văn hóa dân tộc đặc sắc, lâu đời.

Trải qua hàng trăm năm lịch sử, miền đất Lai Châu đã nhiều lần thay đổi tên gọi, nhưng đồng bào các dân tộc nơi đây luôn là một phần máu thịt của Tổ quốc; vùng đất này luôn giữ vững vị trí vùng biên cương chiến lược, và đã góp phần không nhỏ viết nên trang sử hào hùng trong đấu tranh cách mạng của cả dân tộc, góp phần cùng quân, dân cả nước kiên cường đấu tranh giành thắng lợi trong sự nghiệp giải phóng dân tộc trước đây, cũng như trong công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc ngày nay.

Những dấu son nổi dài lịch sử...

Thời phong kiến tự chủ, nhà Trần, nhà Lê đã nhiều lần dựa vào sức dân để dẹp nạn quấy

nhieu biên giới, phá tan ý đồ xâm lược của ngoại bang, bảo đảm sự toàn vẹn lãnh thổ, chủ quyền của đất nước và đem lại cuộc sống bình yên cho nhân dân. Trong thời kỳ đó, đồng bào các dân tộc Lai Châu dưới sự lãnh đạo của các tộc trưởng đã đoàn kết, tập hợp lực lượng, đánh tan giặc từ Thượng Lào tràn sang để giữ yên bờ cõi.

Thế kỷ XV, trước sự xâm lược của giặc Minh, Lê Lợi đã cùng Lê Sát đem quân lên Lai Châu, được nhân dân các dân tộc Lai Châu đùm bọc, giúp đỡ đã đánh tan giặc ngoại xâm và tay sai. Mùa đông năm 1431, Lê Lợi cho khắc bài thơ trên vách đá Pú Huổi Chò, sử sách gọi là Bia Cổ Hoài Lai (Đại Nam nhất thống chí) trên địa bàn thị xã Lai Châu (cũ) để nhắc nhở người đời sau về phen dậu của Tổ quốc. Đến thế kỷ XVIII, triều đình phong kiến bạc nhược, nhân cơ hội đó giặc Phẻ từ Thượng Lào sang đánh chiếm Mường Thanh. Năm 1754, Hoàng Công Chất, lãnh tụ phong trào

* Ủy viên Trung ương Đảng, Bí thư Tỉnh ủy Lai Châu

nông dân vùng Sơn Nam (Thái Bình, Nam Định) tiến lên Tây Bắc đã phối hợp với hai thủ lĩnh người Thái là Ngải và Khanh tổ chức tấn công thành Tam Vạn, giành được thắng lợi.

Thời kỳ kháng chiến chống thực dân Pháp xâm lược và bè lũ tay sai, dưới sự lãnh đạo của các tộc trưởng, đồng bào các dân tộc Lai Châu đoàn kết chống lại ách thống trị đó với khẩu hiệu: "Quét sạch Tây trắng (Pháp), chống thuế, giành quyền tự chủ.

Mặc dù các cuộc đấu tranh bị thất bại, song đã góp phần tích cực chứng minh cho truyền thống yêu nước, đoàn kết, gắn bó của nhân dân các dân tộc anh em miền xuôi và miền ngược trong cuộc kháng chiến chống kẻ thù xâm lược và bè lũ tay sai.

Tháng 8-1945, cuộc tổng khởi nghĩa trên phạm vi cả nước đã chấm dứt 80 năm đô hộ của thực dân Pháp trên đất nước ta. Ngày 2-9-1945, nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa ra đời. Thực dân Pháp lại tiến hành xâm lược nước ta một lần nữa, đồng bào Lai Châu đã cùng quân và dân cả nước tiến hành cuộc kháng chiến vệ quốc đầy oanh liệt và tự hào.

Ngày 10-10-1949, Ban cán sự Đảng Lai Châu ra đời, đánh dấu một mốc son lịch sử trong quá trình đấu tranh cách mạng của đồng bào các dân tộc trên địa bàn, với nhiệm vụ gây dựng cơ sở quần chúng tiến tới tập hợp lực lượng lãnh đạo nhân dân Lai Châu vũ trang đấu tranh để thu phục lại toàn bộ đất đai thực dân Pháp và tay sai chiếm đóng, để ổn định sản xuất và đời sống nhân dân. Sau ngày thành lập, dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam và Chủ tịch Hồ Chí Minh, Đảng bộ Lai Châu không ngừng phấn đấu, xây dựng, trưởng thành và đã lãnh đạo nhân dân các dân tộc Lai Châu phát huy truyền thống đoàn kết các dân tộc, truyền thống cách mạng, vượt qua nhiều khó khăn, thách thức, tiếp tục đưa sự nghiệp cách mạng của tỉnh từng bước đi lên. Đặc biệt, Đảng bộ Lai Châu đã lãnh đạo nhân

dân tích cực tham gia chiến dịch Tây Bắc, tổ chức nhiều trận đánh du kích, động viên nhân dân xây dựng các tổ chức cách mạng, chống giặc càn, tăng gia sản xuất, phục vụ nuôi quân, đẩy mạnh phong trào đấu tranh đòi giảm sưu, giảm thuế, xây dựng các tổ chức đoàn thể "Thanh niên cứu quốc", "Phụ nữ cứu quốc", "Nông dân cứu quốc", nhanh chóng phát triển chi bộ và đảng viên. Tháng 12-1952, chiến dịch Tây Bắc thắng lợi, đồng bào các dân tộc Lai Châu được giải phóng.

Bước vào chiến dịch Đông Xuân 1953-1954, quán triệt Nghị quyết của Bộ Chính trị và kế hoạch "chuẩn bị chiến trường" của Bộ Tư lệnh Quân khu Tây Bắc, Ban cán sự Đảng Lai Châu đã lãnh đạo nhân dân các dân tộc trên địa bàn chuẩn bị lực lượng với tinh thần và ý chí quật cường, kết hợp tối đa sức người, sức của để góp phần cùng nhân dân cả nước làm nên chiến thắng lịch sử Điện Biên Phủ "lùng lẫy năm châu, chấn động địa cầu". Những năm sau đó, Lai Châu tập trung khôi phục kinh tế, cải tạo xã hội chủ nghĩa, góp phần tích cực vào công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc và đấu tranh thống nhất đất nước. Không ít cán bộ, đảng viên và người dân đã hy sinh anh dũng vì sự nghiệp giải phóng dân tộc, giải phóng Lai Châu.

Thời kỳ 1980 - 2003, Đảng bộ Lai Châu đã nhanh chóng nắm bắt chủ trương đúng đắn của Đảng, coi đổi mới là yêu cầu bức thiết có ý nghĩa sống còn đối với cách mạng xã hội chủ nghĩa ở nước ta. Trên cơ sở đó, Đảng bộ tỉnh xác định cần đổi mới toàn diện, có nguyên tắc, có bước đi vững chắc phù hợp với điều kiện và tình hình thực tế của địa phương, coi đây là con đường duy nhất đúng đắn để từng bước đưa Lai Châu sớm thoát khỏi nghèo nàn, lạc hậu. Định hướng này được đông đảo cán bộ, nhân dân trên địa bàn đồng tình, ủng hộ, từ đó tạo thành sức mạnh tổng hợp thúc đẩy sự phát triển kinh tế - xã hội trên địa bàn.

Đặt chuyên mình trong thế đứng hôm nay

Phát huy truyền thống cách mạng kiên cường, dưới sự lãnh đạo của Đảng ta, những năm qua, Đảng bộ, chính quyền, đội ngũ cán bộ, đảng viên và nhân dân trong tỉnh luôn phấn đấu xây dựng Lai Châu ngày càng phát triển trên cơ sở phấn đấu thực hiện tốt những giải pháp sau:

- *Tổ chức quán triệt sâu rộng các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước trong toàn Đảng bộ, nhân dân các dân tộc trên địa bàn* theo hướng bảo đảm sự thiết thực, hiệu quả, phù hợp với các đối tượng, các địa bàn, tạo sự thống nhất về cả tư tưởng và hành động của cán bộ, đảng viên và nhân dân.

- *Triển khai thực hiện việc cụ thể hóa các nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh thành các chương trình, kế hoạch cụ thể, phù hợp với từng ngành, từng địa phương.* Các cấp ủy, chính quyền, tổ chức chính trị - xã hội trong tỉnh căn cứ chức năng, nhiệm vụ của mình và điều kiện thực tế để xây dựng, thực hiện chương trình cụ thể hóa nghị quyết bảo đảm hiệu quả.

- *Tập trung lãnh đạo và đổi mới công tác quy hoạch, kế hoạch* theo hướng xây dựng quy hoạch chi tiết, kế hoạch hằng năm, quy hoạch ngành, quy hoạch vùng, điểm, và tổ chức thực hiện nghiêm túc theo quy hoạch, kế hoạch đề ra.

- *Chủ động xây dựng chính sách thu hút, huy động tối đa mọi nguồn lực tập trung cho phát triển kinh tế - xã hội* trên cơ sở huy động và sử dụng có hiệu quả nguồn vốn của Nhà nước, ưu tiên đầu tư khai thác các tiềm năng, thế mạnh của tỉnh, hoàn thành chính sách thu hút đầu tư nhằm tạo điều kiện thuận lợi cho phát triển kinh tế - xã hội trên địa bàn, nhất là phát triển sản xuất hàng hóa, du lịch, cửa khẩu, khai thác chế biến khoáng sản, xây dựng kết cấu hạ tầng, các vùng, điểm kinh tế - xã hội

trọng điểm. Gắn với đó, là tăng cường quản lý chặt chẽ, sử dụng hiệu quả các nguồn lực đầu tư.

- *Rà soát, điều chỉnh, bổ sung và ban hành mới các chính sách, vận dụng chính sách của Trung ương* phù hợp với yêu cầu và tình hình thực tế của địa phương.

- *Đổi mới, nâng cao hiệu quả công tác chỉ đạo, quản lý, điều hành* của chính quyền các cấp gắn với đẩy mạnh cải cách hành chính, sắp xếp tổ chức, bố trí cán bộ hợp lý, nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước.

- *Phát huy sức mạnh tổng hợp của hệ thống chính trị* để nâng cao năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của các tổ chức cơ sở đảng và đảng viên. Tiếp tục thực hiện hiệu quả cuộc vận động xây dựng, chỉnh đốn Đảng, gắn với thực hiện Cuộc vận động "Học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh". kiên quyết đấu tranh chống tham nhũng, lãng phí, bảo đảm các tổ chức cơ sở đảng, đảng viên thực sự trong sạch, vững mạnh, gắn với không ngừng nâng cao chất lượng hoạt động của chính quyền các cấp. Mặt trận Tổ quốc, các đoàn thể, tổ chức chính trị - xã hội trong tỉnh, từ đó tạo thành sức mạnh tổng hợp thực hiện thành công các nghị quyết Đại hội.

- *Tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra, giám sát* việc thực hiện các nghị quyết của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, nhất là trong lĩnh vực kinh tế - xã hội. Kịp thời phát hiện, nhân rộng những mô hình, điển hình tốt để tạo thành phong trào thi đua sôi nổi, rộng khắp; chấn chỉnh các biểu hiện, hành vi tiêu cực, nhằm bảo đảm việc tổ chức thực hiện các nhiệm vụ chính trị luôn đạt hiệu quả và chất lượng.

- *Tập trung mọi hoạt động lãnh đạo, quản lý, chỉ đạo, điều hành hướng về cơ sở, vì cơ sở,* giải quyết mọi vấn đề về thực hiện nhiệm vụ chính trị ngay tại cơ sở một cách nghiêm túc, kịp thời. Đặc biệt, luôn chú trọng việc phát huy quyền làm chủ của nhân dân, gắn với đó là yêu cầu đội ngũ cán bộ, đảng viên "nói đi

đôi với làm, gương mẫu đi đầu” trong thực hiện nhiệm vụ và rèn luyện đạo đức, tác phong, lối sống để hướng dẫn, tổ chức quần chúng nhân dân thực hiện thắng lợi các nhiệm vụ chính trị - xã hội của địa phương, đơn vị.

- *Đẩy mạnh hơn nữa các phong trào thi đua yêu nước một cách sâu rộng trong toàn tỉnh* nhằm góp phần thực hiện tốt Nghị quyết Đảng bộ tỉnh và Nghị quyết Đại hội Đảng bộ các cấp.

Từ sau khi thành lập tỉnh Lai Châu mới (năm 2004), tuy còn nhiều khó khăn, song nền kinh tế - xã hội của tỉnh đang từng bước đi lên. Tốc độ tăng trưởng kinh tế năm sau cao hơn năm trước, với mức tăng bình quân GDP 5 năm là 15%, cơ cấu kinh tế chuyển dịch theo hướng công nghiệp hóa, hiện đại hóa. Tổng sản lượng lương thực hàng năm tăng 10%, thu nhập bình quân đầu người đạt 6 triệu đồng/năm. Thu ngân sách địa phương tăng 44% so với năm đầu thành lập tỉnh. Kết cấu hạ tầng kinh tế - xã hội được đầu tư xây dựng, khiến bộ mặt tỉnh có nhiều thay đổi tích cực, nhất là ở thị xã và các vùng nông thôn trên địa bàn.

Các hoạt động văn hóa - xã hội có nhiều chuyển biến tích cực. Hệ thống trường, lớp cho giáo dục - đào tạo, cơ sở y tế phục vụ chăm sóc sức khỏe nhân dân phát triển nhanh. Công tác xóa đói, giảm nghèo, giải quyết việc làm, thực hiện các chính sách xã hội được các cấp, các ngành tập trung lãnh đạo và có chuyển biến rõ nét, tỷ lệ đói nghèo hàng năm giảm 5% - 7%.

Công tác quốc phòng - an ninh và đối ngoại cũng đạt được những kết quả đáng ghi nhận. Chủ quyền biên giới quốc gia được giữ vững. Các tệ nạn xã hội trên địa bàn từng bước được đẩy lùi.

Hệ thống chính trị từ tỉnh đến cơ sở được củng cố, kiện toàn. Các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước được lãnh đạo tỉnh chỉ đạo chính quyền các cấp, các ngành tích cực triển khai thực hiện.

trên cơ sở đặc biệt quan tâm đến cuộc sống của đồng bào các dân tộc trên địa bàn. Các tổ chức đảng không ngừng phát triển về cả số lượng và chất lượng. Hàng năm, tỉnh đã xóa được hàng trăm thôn, bản “trắng” đảng viên và “trắng” chi bộ, phát triển thêm hàng nghìn đảng viên mới. Hệ thống chính quyền, Mặt trận Tổ quốc, các tổ chức, đoàn thể chính trị - xã hội của tỉnh không ngừng chủ động phối hợp hoạt động, tích cực đổi mới nội dung, phương thức hoạt động để hoàn thành tốt các nhiệm vụ được giao.

Những thành quả đạt được nói trên giúp Đảng bộ Lai Châu rút ra những kinh nghiệm và bài học quý báu, trước hết là bài học về luôn luôn kiên định mục tiêu, lý tưởng chủ nghĩa Mác - Lê-nin, tư tưởng Hồ Chí Minh, gắn với thực hiện nghiêm chỉnh các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước phù hợp với điều kiện và tình hình thực tiễn của địa phương. Trên cơ sở chủ động phát huy nội lực của mình, tỉnh thường xuyên chú trọng phát triển mối quan hệ đoàn kết, gắn bó giữa chính quyền với đồng bào các dân tộc anh em trên địa bàn, gắn với đổi mới các mặt kinh tế - xã hội và công tác cán bộ, xây dựng hệ thống chính trị thật sự trong sạch, vững mạnh toàn diện...

Trong giai đoạn cách mạng hiện nay, Lai Châu có nhiều thuận lợi và thời cơ mới, song cũng có không ít khó khăn và thách thức mới. Thuận lợi cơ bản là đa phần đội ngũ cán bộ, đảng viên và quần chúng nhân dân đều có tinh thần đoàn kết, có ý thức phấn đấu vươn lên trong quá trình học tập, làm việc, rèn luyện đạo đức bản thân theo tâm gương đạo đức Hồ Chí Minh. Truyền thống đoàn kết các dân tộc, truyền thống cách mạng trong quá trình đấu tranh, xây dựng của nhân dân trong tỉnh không ngừng được củng cố và phát huy. Những tiềm năng, lợi thế của tỉnh về đất đai, khoáng sản, thủy điện... từng bước được khai thác v.v.. Song, bên cạnh những khó khăn đặc thù, như là tỉnh miền núi cao, biên giới, có nhiều đồng

bào các dân tộc sống rải rác trên địa bàn..., Lai Châu còn có điểm xuất phát về kinh tế - xã hội thấp, đời sống nhân dân còn nhiều khó khăn, tỷ lệ hộ đói nghèo còn cao, trình độ dân trí nhìn chung còn thấp. Trong khi đó, kẻ thù thường xuyên lợi dụng vấn đề dân tộc để thực hiện âm mưu "diễn biến hòa bình" hòng chia rẽ đoàn kết dân tộc, gây mất ổn định chính trị.

Trong bối cảnh đó, mục tiêu phát triển của Lai Châu trong giai đoạn mới là: tiếp tục nâng cao năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của toàn Đảng bộ tỉnh, tích cực phát huy sức mạnh của cả hệ thống chính trị và khối đoàn kết các dân tộc trong tỉnh; khai thác, phát huy hợp lý các tiềm năng thế mạnh của địa phương, huy động tối đa các nguồn lực từ bên ngoài nhằm đẩy nhanh tốc độ phát triển kinh tế - xã hội một cách bền vững, bảo đảm quốc phòng - an ninh, cố gắng đưa Lai Châu ra khỏi tình trạng tỉnh đặc biệt khó khăn vào năm 2012, trở thành tỉnh phát triển trung bình trong khu vực vào năm 2015, tỉnh phát triển khá trong khu vực vào năm 2020.

Để hoàn thành thắng lợi những mục tiêu trên, trong giai đoạn cách mạng mới, Đảng bộ Lai Châu tập trung lãnh đạo chính quyền, nhân dân các dân tộc trong tỉnh thực hiện tốt các nhiệm vụ chủ yếu sau:

Một là, tập trung xây dựng kết cấu hạ tầng kinh tế - xã hội để khai thác tốt hơn những tiềm năng, lợi thế của tỉnh về đất đai, rừng, khoáng sản, thủy điện, cửa khẩu..., kết hợp với việc huy động các nguồn lực từ bên ngoài để đẩy nhanh tốc độ phát triển kinh tế - xã hội bền vững, nâng cao đời sống vật chất, tinh thần cho nhân dân các dân tộc.

Hai là, chú trọng nâng cao chất lượng các hoạt động văn hóa - xã hội, nhất là nâng cao dân trí, xóa đói, giảm nghèo, nâng cao chất lượng chăm sóc sức khỏe nhân dân, thực hiện tốt các chính sách xã hội và bảo đảm an sinh xã hội.

Ba là, xây dựng nền quốc phòng toàn dân vững mạnh, bảo vệ vững chắc chủ quyền biên

giới quốc gia. Tập trung giải quyết tốt các vấn đề phức tạp về xã hội, bảo đảm trật tự, an toàn xã hội.

Bốn là, tiếp tục đổi mới nội dung, phương thức lãnh đạo của cấp ủy các cấp, xây dựng hệ thống chính trị các cấp đủ sức hoàn thành các nhiệm vụ được giao. Nâng cao chất lượng thực hiện các nghị quyết của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước thông qua các hình thức đa dạng: tăng cường tuyên truyền qua các phương tiện truyền thông đại chúng của tỉnh, qua đội ngũ cán bộ làm công tác tuyên giáo, hoặc qua kết hợp với hoạt động của các tổ chức, đoàn thể chính trị - xã hội trên địa bàn...

Năm là, tập trung đầu tư hơn nữa cho công tác đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, nhất là cán bộ người dân tộc, nhằm không ngừng đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ chính trị - xã hội trong giai đoạn mới. Tăng cường nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ thông qua tạo điều kiện cho họ được đi học nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ, lý luận chính trị...; tích cực thực hiện công tác luân chuyển cán bộ, khuyến khích cán bộ tăng cường gần dân, tìm hiểu đời sống, tâm tư, nguyện vọng chính đáng của dân để từ đó tìm ra các giải pháp nâng cao hơn nữa chất lượng sống của người dân, góp phần tích cực thúc đẩy sự phát triển kinh tế - xã hội. Đồng thời, quan tâm đến công tác tạo nguồn cán bộ, tập trung ưu tiên cho các đối tượng có năng lực, là con em gia đình có công với cách mạng, con em người dân tộc...

Kỷ niệm 100 năm thành lập tỉnh (28-6-1909 - 28-6-2009), 60 năm thành lập Đảng bộ tỉnh (10-10-1949 - 10-10-2009) là dịp quan trọng để Đảng bộ và nhân dân các dân tộc Lai Châu ôn lại và tiếp tục phát huy truyền thống cách mạng, đoàn kết của địa phương, nâng cao hơn nữa ý chí tự lực, tự cường, phấn đấu thực hiện thành công các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, góp phần xây dựng Lai Châu ngày càng phát triển trên bước đường công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước. □